

Koninklijke Landmacht

Aan: CCvD-OCE
Postbus 159
4190CD Geldermalsen

Datum : 08-02-2016
Onderwerp: Reichtopf

Ministerie van Defensie

**Explosieven
Opruimingsdienst Defensie**
Commandogroep

Zeisterspoor 12a, Soesterberg
MPC 53 V
Postbus 109
3769 ZJ Soesterberg
www.landmacht.nl

Contactpersoon
Kapitein van Empel G.J.P.
Explosieven OpruimingsDienst
Defensie

T 033 4219 433
MDTN *06 500 19433
F 033 4219 555
Gjp.v.empel@mindef.nl

Onze referentie
2016002005
Afschrift aan

Geachte voorzitter van het Centraal College van Deskundigen OCE,

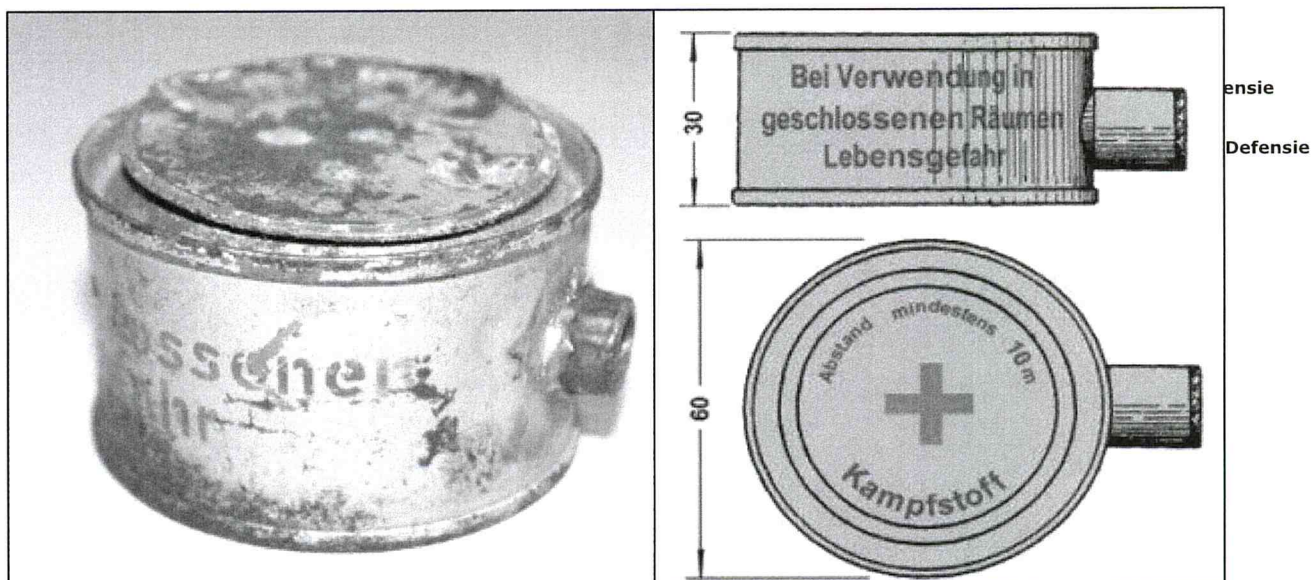
*Bij beantwoording datum,
onze referentie en onderwerp
vermelden.*

Naar aanleiding van de vraag "hoe om te gaan met Riechtopf" gekomen uit het CCvD-overleg van 8 december 2015 met betrekking tot de afvoer van aangetroffen "Riechtopen" kan ik u het onderstaande adviseren. Als eerste staan we kort stil bij de achtergrond van de Reichtopf, vervolgens de behandeling door en de melding aan de EODD.

Achtergrond

Een Riechtopf is een rond dunwandig blikje, diameter ca. 62 mm en hoogte ca. 30 mm (zie figuur 1). Deze blikjes werden in de tweede wereld oorlog gebruikt voor het oefenen met chemische agentia bijvoorbeeld voor het testen op luchtdichtheid van veld- of gasmaskers. De inhoud van het blikje bestaat uit 2 gescheiden compartimenten. Het middelste compartiment bevat een verbranding cq. verhittingslading en het compartiment daarom heen bevat een toxische lading. Middels de bijbehorende wrijvingstrek ontsteker (inhoud: zwartbuskruit), die in het middelste compartiment is geplaatst, wordt de verbranding- c.q. verhittingslading opgestart. Hierdoor wordt door de ontstane verhitte het toxische gas verspreidt. Riechtopen konden Fosgeen, Tabun, Sarin, Traangas, Mosterdgas als chemische samenstelling bevatten.

Ingekomen op:	19 FEB. 2016
Postnummer:	6 SLVE-CCvD 09797B
Doel:	Correspondentie
Periode:	
Beleidslijn:	E2

Figuur 1: Afbeelding Riechtopf

Behandeling door de EODD

Riechtopf wordt door de EODD niet beschouwd als een munitieartikel of Conventioneel Explosief (CE). Daar het hier geen CE betreft zijn wij als EODD niet verantwoordelijk voor de afvoer van het artikel. Maar gezien de samenstelling van het artikel en de aanwezige expertise binnen de EODD voor behandeling van chemische en toxische stoffen zijn we bereid om technische assistentie te verlenen voor identificatie en het luchtdicht verpakken (behandelen) van aangetroffen Riechtopfs. Binnen de EODD organisatie is een CBRNe peloton ingebed die over de (be)nodig(d)e beschermende middelen beschikt om het veilig te behandelen en verpakken.

Melding aan de EODD

Indien tijdens een opsporingsactie Riechtopfs worden aangetroffen, dan is het van groot belang om deze artikelen net als aangetroffen CE, conform het Werkveld Specifieke Certificatie Schema Opsporen Conventionele Explosieven (WSCS-OCE), bij de EODD te melden. Hierdoor is de EODD in staat om tijdig de uitvoerende dienst te informeren zodat ook de juiste materialen worden meegenomen voor adequate bescherming van het personeel. Zodra de Riechtopf(s) op een verantwoorde wijze zijn verpakt, kan de uitvoerende aannemer in overleg met de opdrachtgever de artikelen afvoeren naar een chemisch afvalverwerker.

Verbranding / vernietiging

Het hoogst benodigde temperatuur voor de ontleding van de potentieel aanwezige stoffen is 800 graden Celsius. Dit houdt in dat er een verbrandingstemperatuur van 800 graden of hoger nodig is voor volledige ontleding van de vijf stoffen. Bij verbranding van de toxische agentia kunnen echter ook giftige stoffen gevormd worden zoals dioxinen. Voor de (thermische) afbraak van dit soort gevormde stoffen dient een vergelijkbaar hoge temperatuur te worden gehanteerd. Omdat de temperatuur afneemt als de verbrandingsgassen worden afgevoerd en alsnog schadelijke stoffen zoals dioxinen kunnen ontstaan is het van belang ruim boven de minimaal benodigde temperatuur van 800 graden Celsius te verbranden. Hiervoor zijn speciale hoog temperatuur programma's mogelijk (o.a. bij de AVR in Rotterdam). De afvalverwerker kan hier in adviseren.

Er kunnen bij verbranding ook andere schadelijke stoffen vrijkomen (in enkele van de mogelijk aanwezige agentia zit bijvoorbeeld arseen). Er zullen dan ook "nageschakelde technieken" (zoals filtering van de rookgassen) van belang zijn om op een milieuverantwoorde manier deze stoffen te verbranden. De afvalverwerker is het beste in staat dergelijke aspecten te beoordelen. Tenslotte spelen uiteraard ook andere zaken een rol. Zo dient er op te worden toegezien dat de stoffen goed verpakt worden aangeboden en er op een Arbo technisch verantwoorde wijze (nodige persoonlijke beschermende maatregelen) wordt gewerkt.

Ministerie van Defensie
Explosieven
Opruimingsdienst Defensie
Commandogroep

Datum
27 februari 2013

Onze referentie

Advies

Bij het aantreffen van Riechtopfs adviseren wij u om dit te melden bij de EODD in verband met adequate beschermende maatregelen, en het bovengenoemde te bespreken met de opdrachtgever en chemisch afvalverwerker zodat een veilige en milieubewuste verwerking mogelijk is.

Soesterberg, 9 februari 2016

Majoor F.G.J.L. de Vries
hoofd S 2/3